Waterkwaliteit en visbestand in de rivier de IJse anno 2022

■ *Tekst: Marc Verbeiren*

De rivier de IJse ligt in de provincie Vlaams-Brabant, ten zuidoosten van Brussel. De oorsprong van de IJse is gelegen in het Zoniënwoud, in de gemeente Sint-Genesius-Rode, ten westen van de gemeente Hoeilaart. Via de gemeenten Overijse, Huldenberg en Loonbeek stroomt de IJse verder noordoostwaarts, om te Neerijse in de Dijle uit te monden. De IJse is dus een bijrivier van de Dijle.

Waterkwaliteit

a) Huidige toestand

■ Het meest recente jaar waarvoor alle meetgegevens volledig afgewerkt en beschikbaar zijn, is 2020. Ter vergelijking werden de gegevens van 2015 gebruikt.

■ De fysisch-chemische kwaliteit (als samenvatting van 5 gidsparameters: totaal stikstof, totaal fosfor, geleidbaarheid, zuurstof en pH) van de IJse is geëvolueerd van "ontoereikend" in 2015 naar "matig" in 2020.

■ De totale biologische waterkwaliteit van het waterlichaam IJse is zowel in 2015 als 2020 "matig".

b) Toekomstperspectieven

■ De Minister van Omgeving verwijst hierbij naar het ontwerp Stroomgebiedbeheerplan 2022-2027 (SGBP3) waarvan het openbaar onderzoek liep van 15 september 2020 tot en met 14 maart 2021 (*www.volvanwater.be*).

■ De biologische indicatoren benaderen de goede toestand, en er zijn nog bijkomende maatregelen nodig om in te spelen op resterende knelpunten, zoals de nog matige structuurkwaliteit, de erosiegevoeligheid van het afstroomgebied, de problematiek van de overstortwerking van rioolstelsels, restlozingen vanuit wegenis (autosnelwegen) en vooral een te hoog stikstofgehalte in het basisdebiet van de IJse afkomstig vanuit het nitraatrijke grondwater. Voor al deze punten zijn er diverse acties in uitvoering en nog gepland om uit te voeren in de komende jaren.

■ De IJse is in het ontwerp van stroomgebiedbeheerplan ingedeeld als waterlichaam met prioriteit klasse 3, waarvan verwacht wordt dat ze na 2027 de goede ecologische toestand zal bereiken, met name van zodra natuurlijk herstel heeft plaatsgevonden en mits uitvoering van de acties opgenomen in SGBP3.

Afvissingen

a) De laatste bemonsteringen van de IJse dateren van 2019.

■ De IJse werd bevist door middel van elektrovisserij op drie locaties. De locaties zijn gelegen te Hoeilaart, te Huldenberg aan de molen en te Huldenberg aan de Eigenstraat.

Tabel A.

Bijlage 1: Effectieve vangst per soort en per staalnameplaats (met Lambertcoördinaten) op de IJse in 2019 uitgedrukt in CPUE (elektrisch in g/100 m en N/100 m met N = aantal).

	Lambertcoordinaat X	Lambertcoordinaat Y		beekforel	bermpje	blankvoorn	blauwbandgrondel	donderpad	driedoornige stekelbaars	gebol	kopvoorn	paling	rietvoorn	riviergrondel	serpeling	zeelt	Totaal
Hoeilaar	159600	162127	g/100m				20.4		83			271.9	1.6	206.8	192.8	35.4	790.3
elektrisch			N/100m				15		36			7	1	90	31	1	181
Huldenberg, molen	164966	164296	g/100m	1158	61.6	31	24.9	9.9	2.4	80	208.9	2167.4		334.7	801.6		4859.9
elektrisch			N/100m	3	11	1	10	1	1	1	1	28		20	86		167
Huldenberg, Eigenstraat	168865	167799	g/100m		637.1			120.4	4.6			1295.6		158.3			2216
elektrisch			N/100m		137			10	2			7		36			192

Tabel B.

Bijlage 2: Vangstaantallen in aantal/100m van de elektrovisserijvangsten op de IJse in 2017

Locatie	Lambert X	Lambert Y	Gemeente		baars	beekforel	bermpje	bittervoorn	blauwbandgrondel	donderpad	driedoornige stekelbaars	kopvoorn	paling	rietvoorn	rivierdonderpad	riviergrondel	serpeling	tiendoornige stekelbaars	zeelt
Ijse 4	164004	163821	Huldenberg	N/100 m	2	10				22	1890		8			4	2	2	
Ijse 5	163381	163391	Overijse	N/100 m	4			18	4		18	4				2			2
J11735_USE_1	162839,7	162985,2	Overijse	N/100 m	1	2					23	1	1						
J11735_USE_2	163141,7	163206	Overijse	N/100 m							13	1	1						
J11735_USE_3	163613	163546,8	Overijse	N/100 m							3	28				4	5		
J11735_USE_4	166433,7	165003,1	Huldenberg	N/100 m	3	6	11				2	14	2	2		11			
J11735_USE_5	166475,6	165130	Huldenberg	N/100 m			11				4	25	2		1	9			
J11735_USE_6	166449,3	165320	Huldenberg	N/100 m		1	11				3	1							

Tabel C.

Bijlage 3: Vangstaantallen in aantal/100m van de elektrovisserijvangsten op de IJse in 2018 (X, de soorten werden gevangen maar niet geteld)

Locatie	Lambert Y	Lambert X	Gemeente	Omschrijving	beekforel	bermpje	blankvoorn	donderpad	driedoornige stekelbaars	kopvoorn	paling	riviergrondel	serpeling
71130015	166509	167266,6	Huldenberg	Loonbeek, 100 m van straat		70	2	4	2	8	12	12	4
71130450	166235,5	166875,5	Huldenberg	aan de molen		415	5	20	25	15	30	25	5
Ijse 4	163821	164004	Huldenberg	SA monding Nellebeek	X		X	X	X		X	X	

■ Men ving 13 soorten, in totaal 540 exemplaren voor een gewicht van 8 kg.

■ Bermpje en riviergrondel zijn de meest gevangen soorten. De vangstaantallen en -gewichten per 100 m van elke soort worden per staalnamepunt weergegeven in **TABEL A**.

b) Het INBO beschikt in zijn databank over bijkomende gegevens van de IJse voor 2017 en 2018, de gegevens zijn weergegeven in TABEL B en TABEL C.

c) Er zijn de laatste jaren geen nieuwe vissoorten waargenomen op de IJse.

BRON: schriftelijke parlementaire vraag gesteld door Vlaams volksvertegenwoordiger mevrouw Gwenny DE VROE in het Vlaams Parlement; zie: vraag gesteld aan de minister van Omgeving (Leefmilieu) Zuhal DEMIR: "Bulletin van Vragen en Antwoorden", Vlaams Parlement, zitting 2021-2022, vraag nr. 211 van 29 november 2021.